

Epeso zenjât ekap Paulonjâ kulemgum zinjip.

Mâsop den.

¹ Paulo nâ Anutugât sâtkât Yesu Kristogât Aposolo orâwanjâ Epeso kamânân Yesu Kristogât kâmut nânjâm pâlâtâj kwâkjajngâm kâtigem ândime, zenjât ekap zi kulemgum zinjan.

² Ibâniñ Anutu sot Kembuniñ Yesu Kristo, zekâren gâbâ tânzâñgozâñgoñ sot um lumbe zenjâren zimbap.

Anutuñâ mârumjân sumbemgât siñgi kwatniñgip.

³ Kembuniñâ Yesu Kristo, zâkkât Ibâ Anutu, zâkjâ sumbemân gâbâ siñgi âlipkât mâsop topñâ topñâ Kristogât opñâ niñgip. Zorat nen sâm âlip kwâkjajngânat.

⁴ Zâk mârumjân hân mân tuyageibân nen zâkkât mâteñjan um hâlâlu sot tosaninj buñ kinatkât Kristogât siñgi kwatniñgip.

⁵ Zâkjâ umñâ gâsânâñgomjâ kânñjan nânji zeipkât Yesu Kristogât opñâ nan bârârâp utnatkât sâm kâtigem niñgip.

⁶ Zikñâ nanjajngât opñâ tânzâñgozâñgoñâ sângân buñ niñgipkât sâm sâtâre okñajngânat.

Yesugât gilâmñandâ sâñgânniñ meip.

7 Nannjâ Yesu, zâkkât gilâmnandâ sângânnij meipkât tosaniŋ gulipkuŋ muyageip. Anutugâren gâbâ tânzângozârgoŋ, zorat nângindâ imbaŋâ opmap.

8 Zâknjâ imbaŋâ patâ tânnâŋgoip. Tânnâŋgom nângânâŋgâ bonnjâ sot top nângânâŋgânâ ningip.

9 Oi ziknjik den kânjan nângi âlip oi itâ mem kwânâŋgip. Zo itâ sâm muyageip. Den zo mârumnjan ekapjoot zeip. Den zo itâ,

10 “Narâknjâ nângâwan, zo gâtâm mâte oi Kristonjâ a sot kut ñâi ñâi hânân sot sumbemân zo mâpotzingâmnjâ kâukzinj sot patâzijâ upap.”

11 Anutunjâ kut ñâi ñâi aksik umnangârâk sâm kâtigem muyageziŋgâmap, zâk mârumnjan ningit nângâm Kristogât opnjâ nen zâkkât a ambân gakârâpnjâ utnatkât sâip. Oi nen siŋgi âlipkât bonnjâ minatkât sâip.

12 Zorat op kândom Kristogâren nângâm pâlâtâŋ kwâknangâm ândimen, nen Anutu sâm sâtâre oknangâm ândinat.

13 Zen yatigâk zâk sot pâlâtâŋ urâwe. Zen den bonnjâ nângâne zorâŋjâ kubikziŋgi Yesugâren nângâm pâlâtâŋ kwâknangâne Anutunjâ undipnjâ Tirik Kaapum ziŋgip. Anutunjâ Tirik Kaapum ningâbapkât mârum sâm kâtigeip.

14 Sumbemân zarindâ kut ñâi ñâi ningâbap, zorat undipniŋjâ Kaapum ningip. Anutu kutsingiŋgât sâtâre patâ muyagibapkât zâkkât arâpnjâ neŋgâren Kaapumnjâ kubikkubik nep zo tuum naŋgâbap.

Siŋgi âlip zeŋgâren zimbapkât Paulonjâ ninâu sâip.

15 Zen Kembu Yesu nângâm pâlâtâŋ kwâkñajngâm Kembugât singi a buku otzingâme, zorat den singi nângâwan.

16 Zorat nâ zeŋgât op narâk dâp nângâmijâ Kembugâren sâiwap sâm, sâm âlip kwâkñajngâman.

17 Kembuŋâ gâsuziŋgipkât yatâ opman. Oi narâk dâp zeŋgât op ninâu itâ sâm dukuman.

Kembuniŋâ Yesu Kristo, zâkkât Anutu, Ibâ, âsakñâ neule marinjâ, zâkñâ Kaapum zingi zorâŋâ nângânâŋgâ zingâm Kembugât topñâ sâm tuyagei nângâm biraŋbi.

18 Oi umzinj ânâŋgâri Kembuŋâ gâsuziŋgâm sumbemgât singi kwatzingip, zorat nângâm, nângâm kwâtâtibi. Oi Kembugât arâpjâ zen sumbemân kut ñâi ñâi âsakñâ neuleŋoot zingâbap, zorat nângâne bon upap.

19 Oi nângâm pâlâtâŋniŋoot, neŋgâren imbanjâ patâ zorâŋâ nep tuumap, zorat topñâ nângâbi.

20 Imbanjâ zorat bonñâ igâwe. Zorâŋâ Kristo mumuŋjan gâbâ mâŋgim diim sumbemân zâim Anutugât âsaŋñâ bongen pâip.

21 Oi a kutâ sot sumbem a, a top top imbanjâziŋoot zeŋgât a kâukzijâ pâipkât hânân sot sumbemân kotsingi ziap, zorâŋâ koi giap. Narâk zirenâk buŋâ. Zo yatâ zem zâimâmbap.

22 Anutuŋâ a sot kut ñâi ñâi aksik Kristogât ombeŋjan zâmbamñâ kâukzij upapkât sâm kâmut gakârâp neŋgât kembuniŋ kwânâŋgip.

23 Zâkkât kâmut zo kiŋ bikñâ oindâ giniŋgâm neŋgât kâuknij op ândiap. A sot kut ñâi ñâi dâpniŋjanâk niŋgi meindâ dâp op âimap.

2

Mârumjan laŋ gulip ândiwen.

¹ Zen mârum bâliŋ top top opŋâ um mumuŋâ op ândiwe. Ka Kristonâ mumuŋan gâbâ mân̄gizingi ândie.

² Mârum zen hân a zeŋgât mâtâp lâŋ ândim âi wâke zeŋgât a kutâ, Sataŋ, zâkkât sât lum ândiwe. Narâk ziren zâkñâ siŋgi âlip den ku a mam otzinji ândie.

³ Nen mârum zeŋgât tobât yatâ op ândim sâkkât sot um nâŋgânâŋgânîŋgât den lum ândim a nâmbut yatâ Anutugât kukñâŋgât bonnâ muyag-inatkât siŋgi op ândiwen.

Anutuŋâ mân̄giniŋgâmñâ sumbemgât siŋgi sâip.

⁴ Yatâ op ândiwen. Ka Anutu zâk umñâ gâsum biraŋniŋgipkât buku otniŋgip.

⁵ Bâliŋjâniŋgât op um mumuŋâ op ândiwen, nen Kristo sot mân̄giniŋgip. (Zen nâŋge. Umâlepñâŋgât op kubikniŋgip.)

⁶ Zâk Yesu Kristo sot mân̄giniŋgâm zâk sot ârândâŋ a kuta tâtârân tâtnatkât sumbemâñ nâmbâriп.

⁷ Itâ muyagibapkât oip. Tânzâŋgozâŋgoŋgât gom sambe, zo Yesu Kristo umâlepñâŋgât op mâbâlâkñem niŋgâbap.

⁸ Zen nâŋge. Zâk tânzâŋgomñâ nâŋgâm pâlâtâŋziŋgât op kubikziŋgip. Zo ziŋgât buñâ. Anutu umâlipñâŋgât op sâŋgân buñ yatâ otzinigip.

⁹ Nep ñâi tuuwegât yatâ otzinigâbap, zo buñâ. Zorat a ñâinjâ sâkñâ mem zari mân dâp upap.

10 Nen Anutugât bikñan gok. Zâk Yesu Kristogâren muyageniñgip. Oi mâtâp âlipñangât nep tum ândinatkât Anutunjâ sâm niñgip. Mâtâp zo mârum kubigipkât zoren lâñ ândinat.

Barin gokñandâ kamânân gawe.

11 Mârumñan um kâtik ândiwe, zorat nângâm ândibi. Zen Yuda a bunjâ, kamân ñain gokñâ. Oi Yuda a ziñâ kwabâ kwarangâmñâ ândiweñâ kwabâ ulin sâm dâzângomarâwe.

12 Narâk zoren Kristo buñ ândiwe. Oi Isirae a zen Anutugât kâmut ândine zen kwande ândiwe. Isirae a zen Anutu sot târotâro opñâ zâkkât singi den mem ândine, zen Anutu kârum bet bâsanj ândiwe.

13 Narâk ziren ko zen barin ândiweñâ Yesu Kristogâren târokwap Kristo gilâmñangât op kamânân ândie.

Yesuñâ kâsa koi gei um kânok urâwen.

14 Yesu zikñak lumenjâniñ ândimap. Zâk a nakñâ zagât osetniñan kâsa op pâke kâtik zeip, zo kândanjâ Isirae a sot hân ñain ñain gok minduniñgi kâmut kânok urâwen.

15 Zâkñâ Yuda neñgât pâke den zeip, zo tâmbetnângobapkât imbanjâ zemñangip, zo koi geip. Oi a kâmut zagât nekât kinkin gebagân kâmut uñakñâ kânok zâk zikñak muyagem kin lumbeñâ muyageip.

16 Zâk poru nagân moibân a nakñâ zagât zo bonjâ kânokgâk mâpotniñgâm Anutu sot buku utnatkât kâsa koi geip.

¹⁷ Oi zâk gamñâ barin ândiwe sot kamânâñ
ândiwen, nen lumbeñangât siŋgi den dâtnâŋgoi
nâŋgâwen.

¹⁸ Oi nen aksik zâk sot pâlâtâñ urâwengât Kaa-
pum kânok mem Ibâ mâte okŋajngâmen.

A nen Kembugât namâ yatâ utnat.

¹⁹ Zorat op narâk ziren zen kwande mâñ ândie.
Zen Kembugât siŋgi a nâmbutnjâ zen sot Anutugât
kamân mariñ op Anutugât kâmut opñâ zâkkât
namâ op ândie.

²⁰ Namâ zorat tandâ Aposolo sot Propete. Ziñâ
laniŋgâne ândien. Ka Yesu Kristo ko kunkunniñ
uap.

²¹ Zâkkâren aŋâ aŋâ târokwâindâ Kembugât
hâlâlu namâ muyagem zâimap.

²² Kaapumñâ Epeso kamânâñ ândie, zen yatik
târokwâzîŋgi Anutugât namâ ue.

3

Kembunjâ den tikñâ zeip, zo Paulo sâm muyagem pindip.

¹ Zorat opñâ Paulo nâ Yesu Kristogât tâk namâ
a op ândian. Nâ hân ñain gok zenjâren siŋgi âlip
nep tuum ândimangât tâk namin nâbâne ândian.

² Zen nâgât siŋgi nâŋgâwe. Anutu
tânzâŋgozâŋgojâŋgât op zenjâren siŋgi âlip
nep tuubatkât sâm nigip.

³ Sâm nimñâ tik den sâm muyagem nigip. Den
zorat pâŋkânok kulemgan.

⁴ Kristogât den tikñâ zeip, zo ek nâŋgâman. Zen
den zi sâlâpkumñâ nâgât yatâ nâŋgâbi.

5 Den tik zeip, zo a mārum ândiwe, zeŋgâren mân sâm muyageip. Narâk ziren ko tirik Aposolo sot Propete neŋgâren Kaapumnjâ sâm muyageip.

6 Den tik zeip, zo itâ. A hân ɳâin ɳâin goknjâ, zen siŋgi âlip nânjâmñâ lum Yuda a nen sot kâmut kânoç op Yesu Kristogât op siŋgi den zorat bonñâ ârândâŋ minat.

7 Oi siŋgi âlip zorat kore a ândibatkât Anutuŋâ umâlepñøŋgât imbaŋâ patâ nigip.

Den tikñøŋgât bonñâ Yesuŋâ muyageip.

8 Nâ Kembugât siŋgi a nâmbutñâ ombeziŋan a gigijâ op ândiman. Ka laŋ Kristogâren umgât gom sambe mân igiknjâ ziap, zorat den a hân ɳâin goknjâ sâm muyagem zingâbatkât Kembunñâ sâm nigip.

9 Anutuŋâ a sot kut ɳâi ɳâi muyageniŋgipñâ den tik pâi zeip, zo narâknjâ narâknjâ mân sâm muyagem ândeip. Ka narâk ziren Anutuŋâ zo sâm muyagemñâ den zorat bonñâ sâm muyagem zen sot a nâmbutñâ aksik patâ dâzâŋgobatkât sâip.

10 Narâk ziren Anutuŋâ kâmut gakârâpñâ neŋgâren nânjâŋgâŋjâ bonñâ mâbâlakñei kulem top topñâ muyagei sumbem a sot a imbaŋâzïŋoot sumbemân ândie, zen ek naŋgâbi.

11 Anutu zâk mârum hân mân muyageibân den sâm kâtigeip, zorat bonñâ Kembuniŋâ Yesu Kristo sâŋgongoi gem muyageip.

12 Oi zâknjâ mâtâp mem niŋgi nânjâm pâlâtâŋ kwap keŋgât buŋ Anutu mâte okñøŋgâmen.

13 Zorat nâ itâ dâzâŋguá nânjânek. Nâ zeŋgât op sâknam kwâknjan ândia umzinj mân

yâmbâribap. Bunjâ. Zen zorat nângânetâ âlip upap.

Paulo zâk Epeso a zeñgât op ninâu sâip.

14-15 Zorat op ko sumbemân sot hânân a kâmut ândien, niñâ Ibâ bonjâ, zâkkâren pindiñsâm zeñgât op ninâu itâ sâman.

16 Anutu zâk sâi Kaapumjâ umgât gom sambe imbañâ muyagem zingi umziñ lâmbat kâtigibap.

17 Oi Kristo nângâm pálâtâj kwâkñajangâne umziñjan tâtat mâme upap. Nak ândâñjandâ hânân gei kinmap, zen zo yatâ buku orotñâ, zo gâsum kâtigem kinbi.

18 Oi zen Kembugât siñgi a nâmbutñâ zen sot ârândâj Kristo zâk umnjâ gâsâzâñgomap, zorat toren toren mâpot nângâm kwâtâtibi.

19 Oi Kristo umnjâ gâsâzâñgomap, zorâñjâ a nângânâñgâziñ walâmap, zo lañ nângâm biranþbi. Oi Anutugâren umgât gom sambe piksâm ziap, zorâñjâ zeñgâren âi piksâbap. Nâ zeñgât op yatâ ninâu sâman.

Sâtâre den.

20 Imbañâjoot neñgâren nep tuumap, zâk Anutu. Kut ñâi ñâi zorat nângâm ninâu sâmen, zorigâk bunjâ. Kut ñâi ñâi walâwalâj up-apkât kâwali tâkñajgap. Zorâñj ninâu sot nângânâñgâniñ walâmap.

21 Zâkkât op Yesu Kristogâren sot kâmurân sâtâreñjâ narâkñâ narâkñâ zem zâimâmbap. Perâkñak.

¹ Nâ Kembugât nep tuum ândia gâsunim tâk namin nâbanetâ tap ekap zi kulemgum zingan. Zorat zen itâ nângânek. Kembunjâ gâsâzângomnjâ târârak ândibigât sâm zingip, zorat dâbâk ândibi.

² Gigiñâ sot um sânduk ândim buku orañgâm hâunjangât den mân sâbi.

³ Oi Kaapum zâk lumbeñangât tâkñâ mâpotzingâm saazingip, zo mânângâtpegât galem orañgâm ândibi.

⁴ Zen kâmut kânok. Kaapum kânok. Sumbem kânokkât siñgi, zorat siñgi kwatzingâm diizingip.

⁵ Kembu kânok. Nângâm pâlâtâñ kânok. Too sanjgon kânok.

⁶ Anutu zâk Ibâniñ kânok. Zâk aksik patâ walâningâm kembuniñâ op ândiap. Oi um dâp imbanâ niñgâm um dâp tâtat mâme opmap.

Kembunjâ siñgi âlip nepkât a top top nâmbarip.

⁷ Kristo zâk nep sâm ningip dâp imbanâ niñgâmap.

⁸ Zorat Kembugât ekabân den ñâi itâ kulemguwe, ziap,

“Zâk u sumbemân zarip, narâk zoren tâk namâ a dojbep diizingâm zarip. Oi a umgât gom sambe sot imbanâ zingip.”

⁹ Yesu zâk u zarip, zo yen mân sâwe. Zâk hânân sot âmbi hân ombeñjan geip. Zâk hânân geibân gâbâ âburem zarip.

¹⁰ Zâk geip, zâkñagâk sumbemñâ sumbemñâ walâm zarip. Zâk sumbem sot hân piksâm ândibapkât zarip.

¹¹ Oi zâkñagâk a nep sot imbanâ zingip, zo itâ. A nâmbutnjâ Aposologât nep sâm zingip.

Nâmbutñâ Propete zâmbarip. A nâmbutñâ singi âlip mem hân ñain âiâinjângât sâip. Nâmbutñâ kâmut zenjât galem a. Nâmbutñâ singi âlip kwâkâm ziñgâ a.

¹² Zo zâkkât singi a gakârâpnâ mem kubikzinjâm ândinatkât sâip. Kore nep zo tuugindâ Kristogât ken bet sot bonñâ lâmbatpapkât a yatâ zo nâmbarip.

Singi âlibân mâñ lorinat.

¹³ Zo yatâ op singi âlip topñâ sot Anutu nanñângât topñâ nâñgâm kwâtâtem um kânoç utnat. Singi âlibân ândim lâmbatnatkât sâip. Lâmbatñâ Kristogât tobat yatâ op ândinat.

¹⁴ Nen katep maik yatâ mâñ op ândinat. Wangât, Sarâ a ziñ um gulip kwatningânâm upme, zorat. Sarâzinjandâ pibâ yatâ mâñ mem kâbakjeniñgi kâtigem kinat.

¹⁵ Itâ op ândinat. Nen umniñjandâ a gâsâzâñgom den bonnjigâk dâzâñgonat. Yatâ op ândeindâ mâtâp zo mo zo tirâpnâñgoi zoren ândim kâuknij Kristo, zâkkâren târokwâp kin lâmbatnat.

¹⁶ Zâkkâren târokwâindâ sâñamniñjandâ sipapagoi sâknij kânoç opmap. Oi torerâpnâ opñâ imbañâ zemniñgap sot nep sâm ningip dâp nep tuumñâ umñâ gâsâyagom sâk kânoç lâmbatnat.

Kwakmak mâñ ândinat.

¹⁷ Kembugât op tâk namin nâbarâwe, nâ den ñai dâzâñgobâ. Um kâtik a, zen nâñgânâñgâzinj kut ñai ñai yennjan pane zemap. Zen ko zenjât tobat yatâ mâñ upi.

18 Um kâtik a, zeñgât um nângânângâziñ ñâtâtik oip. Um kâtik op Anutugât ândiândi kândâtkum ândiwe.

19 Oi um nângânângâziñ buñ sii nalem lañ nemñâ âkñâle sot bâliñ top top âkon buñ upme.

20 Epeso a, zen ândiândi yatâ ândibigât mâñ kwâkâm zingâwen. Kristogât topñâ sâm dâzângom ândiwen.

21 Den topñâ kwâkâm zingâwen oi ko Yesugâren den bon ziap, zo nângâwe.

22 Zen ândiândi sângiñâ kândâtkum umziñâ sângiñâ âkñâle sarâ zoren tâmbetkume, zo lândim pambi.

23 Oi Kaapum nângâñgâne umziñ mâñgei uñakñâ upi.

24 Oi ândiândi uñakñâ mem ândibi, zo Anutugât tobat yatâ opñâ târârak sot hâlâlu muyageip.

Bâliñâ top top birânat.

25 Zorat zen sarâ birâm den bonñigâk sâm âragubi. Nen buku kânok ândien, zorat op yatâ utnat.

26 Kugân bâliñ mâñ upan. Kuk den mâñ mem ândina mirâsiñ geibap.

27 Satañgât tirek mâñ kwâpan.

28 Mârum kâmbu opmarâwe, zen birâm betñâ nep tuum kât nalem muyagemñâ a kanpitâ âlip tânzângobi.

29 Den bâliñâ lâuziñan gâbâ mâñ gibap. Den âlipñigâk tângom sânetâ zorâñâ a tânzângom umziñ kelikpap.

30 Anutugât Tirik Kaapumñâ umbâlâ opapkât diñâ mâñ birâbi. Anutugât tirik Kaapum, zo

zenjâren undip pâip, ziap. Gâsuziñgâbapkât narâkñâ mâte oi Anutuñâ zo eknâ gâsuziñgâbap.

³¹ Kâsa den, um kâlak, umân pâpan den, den sârek, kuk den sot kut ñâi ñâi sumunñâ zo zenjât osetziñjan mâñ zimbap.

³² Zen buku opñâ âlip orangâm tosa birâm ândibi. Anutu zâk yatik Kristogât op tosaziñ birip.

5

Bâlinjâ kândâtkom ândinat.

¹ Zen nan bârarâpñâ op ândie, zorat Anutuñâ opmap, yatik op ândibi.

² Oi buku op umziñjâ gâsâyagom ândibi. Kristo zâk yatik buku otniñgâm neñgât opñâ ândiândijñâ birip. Zo Anutuñâ egi âlip yatâ oip. Kembugât singi nalem une sei nângi âlip opmâip, zo yatâ.

³ Lan mâmân sot kut ñâi bâlinjâ, mâñ orotñâ sot a ñâigât kut ñâi ñâi zorat âknâle op lan mimin, zorat tâtâlek den zo mâñ sâbi.

⁴ Den ajuññoot, den lan sâsañâ den gân yatâ sâroken zo sâne bâlinj upap. Sâiwap den sot sâm âlip den sâne dâp upap.

⁵ Zen itâ nângânek. Lan mâmân a, den sumunñâ sâme. A nâmbut zenjât kut ñâi ñâi âknâle op lan mime. A yatâ zo, zen Kristo, Anutu umzik topñjan tâtatñâ zo kârubi. A nâmbutñâ zenjât kut ñâi ñâi zorat âknâle op lan upme, zen a ziñ lopio hurat kwapme yatâ Anutu kândâtkom umziñ hângât kut ñâi ñâi zoren pane zemap.

Tik kut ñâi ñâi ajuññoot mâñ utnat.

⁶ Kâitzâñgom sarâ den dâzâñgone nângâne bonñâ mâñ upap. Bâlinjâ top top zorat Anutu

kukñøngât bonñâ zo den ku a zençâren muyagibap.

⁷⁻⁸ Zoren zen mân betzinjan mimbi. Zen mårumñjan ñâtâtik sot ândiwe. Zi ko Kembugâren gam âsakñâ op ândie. Zorat âsakñøngât kiurâp op zâkkât tobât op ândibi.

⁹ Âsakñøngât bonñâ muyagemap, zo itâ. Umâlip ândiândi sot târârâk ândiândi sot perâkñak den sâsâñj.

¹⁰ Kut zo mo zo utnam Kembuñâ nângi âlip upap mo buñâ, zen zorat nângâm sâlâpkum ikpi.

¹¹ Nâmbutnâ ñâtâtikkât kut ñâi ñâi utne mân betzinjan mimbi. Buñâ. Bâlinñâzijâ sâm kâkñan kwatzingâbi.

¹² Um kâtik zen kut ñâi ñâi tik upme, zo ekap ziren mân sâm muyagian. Zo sâm muyagia sâi ko anjunñoot opap.

¹³ Kut ñâi yatâ, zo sâm kâkñan pâindâ âsakñandâ zeri zorat topñâ muyagibap. Oi kut ñâi muyapñâ ziap, zorâñ âsakñoot upap.

¹⁴ Zorat Kembugât ekabân den ñâi itâ ziap, “Uman zematinâ zaat. Mumuñjan gâbâ zaat. Kristoñâ âsakñâ muyagem gibap.”

Um kâtik op nepkât narâk mân tâmbetkunat.

¹⁵ Zorat op ko zen ândiândizinjanøngât galem op ândibi. Oi mân nângâm nângâm yatâ buñâ. Um nângânângâzijñoot ândibi.

¹⁶ Narâk ziren bâlinñandâ lañ kârâm ziapkât narâk nâmbut mân birâm nep kâtigem tuubi.

¹⁷ Zorat um nângânângâzijñ buñâ yatâ mân ândibi. Nep zo mo zo utnam Kembuñâ nângi âlip upap mo buñâ, zorat nângâm sâlâpkum ikpi.

¹⁸ Oi too kâtik nem um gulip orotñâ, zo mân upi. Zo tâmbetagoagonjaŋgât nep. Kaapum ko nânjgâŋgâne umziŋjan piksâi ândibi.

¹⁹ Kaapumñâ mem bâbâlaŋ kwatziŋgi mâpâmâpâse kep mem um aŋgâgwâŋgâ upi. Oi umziŋjandâ Kembugât kepñâ mem sâm sâtâre okjaŋgâbi.

²⁰ Oi Kembuniŋâ Yesu Kristogât opñâ narâk dâp Anutu Ibâ kut ñâi ñâigât sâiwap sâm, sâm âlip kwâkñjaŋgâbi.

²¹ Zen Kristo hurat kwâkñjaŋgâm umñâ âwe kwarançâm ândibi.

A ambân zeŋgât den.

²² Ambân zen Kembugât sât lulu ândie, yatik abârâpzinj zeŋgât op ândibi.

²³ Apñandâ ambinjaŋgât kâukñâ uap. Zo yatik Kristo, zâk zeŋgât kâukzinj uap. A ambân gakârâpnâ zen kiŋ bikñâ ândie. Oi zâk kiŋ bikñjaŋgât kubikkubik uap.

²⁴ Oi kâmutñâ Kristogât sât lumap, zo yatik ambân zen narâk dâp abârâpzinj jaŋgât den lum ândibi.

²⁵ Kristo zâk umñâ kâmut gâsunijngâm buku otningip. A ziŋ zo yatik umziŋ âmbirâpzinj gâsuziŋgâm buku otzingâbi. Kristo zâk kâmutñâ buku otninggâm neŋgât suup meip.

²⁶ Zâkñâ kâmut diŋâ sot too saŋgonniŋgâm kubikniŋgi salek op Anutu mâteŋjan hâlâlu kinatkât yatâ oip.

²⁷ Oi kâmutñâ saŋgon kubikniŋgi hâlâlu sot tosanij bunj sot neuleninjoot mâteŋjan nâmbanbaŋkât sâm pindip.

28 Oi a zen ziiŋ sâkziŋ galem upme, yatigâk ambirâpzinj galem otzingâbi. Nâi zâk ambinnâ dâŋ galem upap, zo zikñâ sâk yatik galem orangâbap.

29 A zikñâ sâknâ mân kâsa okñangâmap. Buñâ. On galem orangâm ândimap. Kristonâ kâmutñâ otniñgâmap, zo yatâ.

30 Kristo zâk kâukniñâ ândiap. Oi nen kiŋ bikñâ, sâkñangât torerâp ândiengât yatâ galem otniñgâm ândimap.

31 Kembugât ekabân den ñâi itâ ziap,
“Zorat a ñâinjâ ibâ mamñâ zâpam ambinnangâren
âi pâlâtâŋ oi zet um sâk kânoŋ op
ândibabot.”

32 Den zo den sumbuñâ. Den zorat topñâ itâ nâñgan. Kristo sot kâmut, zeñgât op sâip.

33 Oi den zorat topñâ ñâi itâ. Ap ambin, zeñgât op sâip. A aksik zen sâkziŋ buku otzingâme, zo yatik âmbirâpzinj buku otzingâm ândibi. Oi ambân zen abârâpzinj hurat kwatzingâm ândibi.

6

Ibâ mam sot katep, zeñgât den.

1 Katep zen Kembugât op ibâ mam zeñgât den lubi. Zorâñâ mâtâp âlipñâ.

2 “Gâ ibâ mamgâ hurat kwatzikâm dinzik luban.” Den kâukñâ zo Mosegât den kâtik ekabân ziap. Oi den ñâi itâ târokwap sâsâñâ,

3 “Yatâ op hânâñ narâk kârep ândim kwâtâtibân.”

4 Ibâ zen nan bârârâpzinj um kâlak muyagibegât kut ñâi kârâpñoot laŋ mân otzingâbi.

Kembugât den dâzângom kubikzingâm galem otzingâne lâmbatpi.

A patâ sot kore a, zeñgât den.

⁵ Kore a zen hân a patârâpzinj hurat kwatzingâm umzinj kânok zei Kristo kore okñangânat yatâ upap sâm zo yatik patârâpzinj bimbi kwatzingâm zeñgât sâtzinj lum ândibi.

⁶ Hân a patârâpzinjâ mâte pirik otzingâne zingitne âlip upapkât buñâ. Nen Kristogât kore a sâm Anutuñâ mâtâp sâm ziñgip, zo lâñbi.

⁷ Zen itâ nâñgâbi, “Nen a zeñgârâk kore buñâ.” Yatâ nâñgâm Kembugât nâñgâm nepziñj âkon buñ tuubi.

⁸ Zen nâñgâme. Nâi zâk kore a mo a patâ ândim kut ñâi ñâi âlipñjâ op ândibap, zâk Kembuñâ hâuñâ yatik pindâbap.

⁹ Oi a patâ zen kore arâpzinj yatik galem otzingâm ândibi. Oi mân zângom zingitsâbi. Kârâpñoot mân otzingâbi. Kore a sot a patâ, zeñgât patâzijâ sumbemân kembu patâ op ândiap. Zâk hâtubâtu mân otniñgâbap, zo nâñgâm ândibi.

Kâsa mân igikñâ ândime.

¹⁰ Sâm kwâkâm sâbâ. Kembugâren târokwatne imbañâñjâ zeñgâren zei zo mem kâtigem ândibi.

¹¹ Oi Anutugâren gâbâ kâmbamgât hâmbâ timbâ mot mem ândine Satançât kâwali arâpñandâ kâitzângonam gane kâtigem kinbi.

¹² Zen nâñgâme. Kâsarâpniñ, zo hân a buñâ. Zen a mân igikñâ. Zen Satançât nep a, a kutâ sot a imbañâzijoot. Nen zen sot kâsa upmen.

13 Zorat nen Anutugâren gâbâ hâmbâ timbâ mot mem kâmbam narâk, narâk bâlijan kâtigem kirindâ kâsarâpniñ ziñ osiningâm birâm âibi.

Kâwaligât kut ñâi ñâi mem ândinat.

14 Nen itâ kinat. Den bonnjandâ inzutniñ oi mem lap ândinat. Târârak ândiândijandâ hâmbâniñ oi akum ândinat.

15 Lumberangât singi âlip mem kinat. Zorâñâ kipâke gine giari lân kâtigem kinbi.

16 Oi mamñâ patâ ko nângâm pâlâtâñâ dugum-ninj oi mem kirindâ kâsa, bâlijan marijançgât lingip kâlauñâ zo gâi kom kâbakñibap.

17 Oi pindok kâtik kutñâ kubikkubik, zo kâuknijan akunat. Oi Kaapumgâren gâbâ sâu patâ, Anutugât den, zo mem kinat.

18 Narâk dâp Kaapum wâratkum Kembugâren ninâu sâm mâpâsem ândinat. Oi lañ gulip mâñ ândim, âkon bunj galem orangâm ândinat. Oi kamân dâp Kembugât singi a zenjât op ninâu sâm ândinat.

19 Oi zen nâgât op ninâu sâm ândine Kembunjâ lâunâ mem bâbâlañkoi singi âlipkât den tik zeip, zo sâm muyagibat.

20 Na zorat singi sâsân a ândiangât tâk namin nâbâne zeman. Zen nâgât op ninâu sâne keñgât bunj singi âlip sâm muyagia dâp upap.

Den murukñâ.

21 Tâk namin dap dap yatâ ândiman, zen zorat kwakpegât Tikiko, zâknâ zenjâren gamñâ zorat den singi otzingâbap. Tikiko, zâk bukuniñ âlipñâ, Kembugât kore a sât lulujoot.

²² Zâkñâ neñgât den siŋgi otziŋgâm umâlep kwatzingâbapkât sâŋgongua gaap.

²³ Bukurâpnâ, Anutu Ibâ sot Kembu Yesu Kristo, zikñâ zen lumbe muyagezingâm nâŋgâm pâlâtâŋzin mem kâtigei buku orançâm ândibi.

²⁴ A umzinqandâ Kembu Yesu Kristo gâsum lum kâpim ândimambi, zeŋâren tânzâŋgozâŋgoŋ zimbap.

Zo yatik.

SINGI ÂLIP EKAP
The New Testament in the Komba Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Komba long Niugini
copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Komba

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

8e5b8dff-a54f-5e56-9b8c-1906f06b22d1